

Fjármála- og efnahagsráðuneytið
Arnarhvoli
150 Reykjavík

Reykjavík, 17. ágúst 2020
UST202007-196/G.R.G.
04.04

Umsögn um áform um frumvarp til laga um nýtingu á landi í eigu ríkisins í atvinnuskyni

Umhverfisstofnun tekur undir það að mikilvægt sé að móta almennan lagaramma um nýtingu á landi í eigu ríkisins í atvinnuskyni og telur jákvætt að vinna að slíkum lagaramma sé hafin. Stofnunin tekur einnig undir það sem fram kemur í skýrslu starfshóps um sérleyfissamninga vegna lands í eigu ríkisins að mikilvægt sé að fyrri liggi skýrari stefnumörkun er lýtur annars vegar að almennum rétti til frjálsrar farar um landið og hins vegar hvort rétt geti verið að takmarka ágang með leyfisskyldu eða heimild til gjaldtöku af þeim sem nýta land eða landsvæði í eigu annarra í atvinnuskyni.

Í tillögukafla skýrslunnar kemur fram að starfshópurinn telji mikilvægt að vinna hópsins verði formlega kynnt hlutaðeigandi stjórnvöldum með skýrslunni áður en hafist verður handa við frekari útfærslu regluverks um nýtingu á landi í eigu ríkisins í atvinnuskyni og í framhaldi af umfjöllun um málið verði tekin endanleg ákvörðun um þau sjónarmið sem slík rammalöggjöf um sérleyfi þyrfti að byggjast á. Umhverfisstofnun gerir ráð fyrir því að þær stofnanir sem fara með umsjón þjóðgarða og annarra friðlýstra svæða séu meðal þeirra hlutaðeigandi stjórnvalda sem fá formlega kynningu, m.a. með hliðsjón af hlutverkum stofnananna skv. náttúruverndarlögum og sérlögum.

Umhverfisstofnun hefur reynslu af gerð þjónustusamninga sem tengjast nýtingu lands í eigu ríkisins í atvinnuskyni til viðbótar við þau dæmi sem nefnd eru í skýrslunni. Auk þessa gefur stofnunin út leyfi til atvinnustarfsemi í þjóðgarðinum í samræmi við 17. gr. reglugerðar um þjóðgarðinn Snæfellsjökul nr. 568/2001. Í þessu samhengi telur Umhverfisstofnun vert að vekja athygli á því að í lok árs 2019 bauð stofnunin út rekstur Vatnshellis með það að markmiði að semja við aðila sem myndi á grundvelli rekstrarleyfis bjóða almenningi upp á skipulagðar ferðir og fræðslu í hellinum allan ársins hring í nánú samstarfi við starfsmenn Snæfellsjökulþjóðgarðs og Umhverfisstofnunar. Útboðið var síðar fellt niður af ástæðum sem ekki er ástæða til að rekja hér en fjallað er um í úrskurði kærunefndar útboðsmála frá 7. júlí 2020 í máli nr. 6/2020. Í úrskurðinum sló kærunefndin því föstu að með útboðinu hafi Umhverfisstofnun í raun ætlað sér að gera sérleyfissamning í skilningi 23. tl. 1. mgr. 1. gr. laga nr. 120/2016 um opinber innkaup og 2. mgr. 5. gr. reglugerðar nr. 950/2017. Það leiðir af reglugerðinni með síðari breytingum að slíkir samningar eru aðeins útboðsskyldir ef verðmæti þeirra er jafnt eða meira en 697.439.000 kr.

Að lokum telur Umhverfisstofnun mikilvægt að til viðbótar við þau sjö leiðarstef verði áhersla lögð á að gæta samræmis við lög um náttúruvernd sem og stjórnunar- og verndaráætlanir sem unnar eru á grundvelli náttúruverndarlaga og atvinnustefnur sem

UMHVERFIS
STOFNUN

Þjóðgarðar hafa sett eða vinna nú að. Þá telur stofnunin afar mikilvægt að í löggjöfinni verði lögð áhersla á nýtingarsamningar skuli ávallt byggjast á því að notkun landsvæða verði sjálfbær og að viðeigandi kröfur verði gerðar vegna umhverfis- og náttúruverndar.

Virðingarfyllst

Ólafur A. Jónsson
sviðsstjóri

Gísli Rúnar Gíslason
lögfræðingur